

İSMMM'O'NUN ARAŞTIRMASINA GÖRE 'HERKES YARIŞMACI OLMAK İSTİYOR'...

Kriz vurdu... 2,5 milyon kişi ekranda yarışma kuyruğunda

Televizyonda en fazla ilgi çeken yarışma programlarının başında 'Var Mısın Yok Musun' ile 'Çarkıfelek' geliyor. Show TV'deki 'Var Mısın Yok Musun'a 1.4 milyon kişi başvururken, Fox TV'de yayımlanan Çarkıfelek'e başvuruların sayısının ise 500 bine ulaştığı belirtildi

İstanbul Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odasının (İSMMM) "Hayaller Yarışıyor" başlıklı araştırmasına göre, televizyonlardaki yarışma programlarına ilgi artıyor. Araştırma, her 100 yetmişinden 15'i yarışmacı olmak istediğini ortaya koyarken, Türkiye'de yaklaşık 2,5 milyon insan yarışma programlarına yarışmacı olmak için başvurdu ve sırada bekliyor.

Türkiye nüfusunun yarısından fazlasının (yüzde 60) 18 yaşın üstünde olduğu ve yarışmalara katılabilmek için 18 yaşından büyük olma şartının arandığı dikkate alındığında, Türkiye'de her 100 yetmişinden 15'inin televizyonlarda yarışmacı olmak istediği ortaya çıkıyor.

TV'DE 12 YARIŞMA VAR, 5 DAHA GELİYOR

TV kanallarının istatistikleri, izlenmesi ve sunucuların verdiği demeçlerin birebir görüşmelerle desteklenmesiyle hazırlanan araştırmaya göre, ekonomik kriz nedeniyle televizyon dizilerinin sayısında azalma olmasına rağmen, günden güne yeni yarışma programları ekranlarda yayımlanıyor. 9 ulusal kanalda halen 12 yarışma programı sürerken, 2009 yılında mevcutlara "en az" 5 yeni yarışma programının daha katılması bekleniyor.

Yarışma programları birbirinden farklı biçim ve konularda yapılırken genel kültür, bilgi, yetenek ve eğlence yarışmalarına son olarak da macera yarışmaları eklendi. Yarışmaları, genellikle "sanatçılar", "oyuncular" gibi ünlü kişiler sunuyor. Program sunucularının bölüm başına aldığı ücretin, 30 ila 50 bin TL arasında olduğu belirtiliyor.

DİZİLERİN YARI FİYATINA YARIŞMA

Dizilerin bölüm başına maliyeti, 100 ila 300 bin TL arasında değişirken, yarışma programları ise dizilerin 4'te biri maliyetlerle yapılıyor. Yapım maliyetleri daha düşük olsa da, "iyi niyet" ve "bol reyting alan" yarışmaların özellikle reklam gelirlerinin dizilerle başa yarıştığı gözleniyor.

Arıkan: Televizyonlar şans oyunu platformuna döndü

Ekonomik kriz nedeniyle televizyon dizilerinin sayısında azalma olmasına rağmen, günden güne yeni yarışma programları ekranlarda yayımlanıyor.

Medya Takip Merkezi'nin araştırmasına göre, geçen yıl aralık ayı boyunca 12 TV kanalındaki yarışmalara, 192 bin 998 saniye reklam verildi. Yerli diziler, haberler, müzik-eğlence programları ve yerli sinemalardan sonra en çok reklam alan program, yarışmalar oldu. Özet ve tekrarları hariç en az 80 dakika olan bir yarışmaya ortalama 30 dakikalık reklam alınıyor.

İSMMM: CİDDİ BİR EKONOMİ VAR

Araştırmaya göre, yarışmaların kendi içinde "ciddi" bir ekonomisi bulunuyor. Yarışmacıların ve özel misafirlerin (yarışmacıların ailelerinin) yemekleri program yapımcısı tarafından karşılanırken, yarışmacıların yakınlarının stüdyoya getirilmesi için ulaşım masraflarından ikramlara kadar birçok unsur, yarışmaların "görünmeyen" masraf kalemlerini

İSMMM Başkanı Yahya Arıkan, araştırmaya ilişkin değerlendirmesinde, yarışmaların çoğunlukla para kazanmaya dönük olduğuna ve bu yönüyle ekranların birer "şans oyunu platformu"na döndüğüne dikkati çekti. Ekonomik krizin, insanlarda arayışı da artırdığını, yarışmalarda madde vaatlerin "uçtuğunu" belirten Arıkan, kanallar arası rekabeti artıran yarışma programlarının ciddi bir reklam pastası olduğunu, son araştırmaların TV kanallarının daha az maliyetli yapımlara yönelişini gösterdiğine işaret etti.

Arıkan, kriz ortamının, özellikle üretim üzerinden toplanan vergi kalemlerini azalttığı, ancak dolaylı vergiler ile şans oyunları üzerinden alınan İhtikak Vergisi'nin arttığı kaydeden Arıkan, yarışmalarda kazanan ödüllerde yüzde 10 İhtikak Vergisi kesintisi bulunduğuna bildirdi. Yahya Arıkan, "Televizyonlarda yayımlanan yarışmaların bir bölümü katılımcılarına 'şöret'i vaat ederken, önemli bir bölümü de para kazanabileceğini sunuyor, insanlar için birer umut kaynağı oldu" yorumunu yaptı.

oluşturuyor. Yarışmalarda çok fazla dış çekim masrafı bulunmasına rağmen, son yıllarda ciddi yatırımla yapılması, yarışmaların maliyetlerini artırıyor.

PATENT ÜCRETLERİ 5-10 BİN TL

Türkiye'deki yarışmaların yüzde 90'ının yabancı formatta olduğu gözlenirken, yurtdışına yarışmaların bölüm başına ödedikleri format ücreti, 5-10 bin TL arasında değişiyor. Yarışma programları kimi zaman cast ajansları ile de çalışıyorlar. Kimi zaman yarışmacıların bile bu ajanslardan sağlandığı ve bunlara belirli bir ücret verildiği belirtiliyor. Bilgi yarışmalarının "görünmeyen" bir maliyet kalemini de yarışmalardaki soruların özel ekiplerce hazırlanması oluşturuyor. Soru hazırlayan ve yarışma programlarına satan özel şirketler de var.